

Komentar in karta: 1/86

SLA V479 'bezgavka'

Mojca Horvat

1. Gradivo

Na karti so predstavljeni leksemi za knj. iztočnico *bezgávka* (*â*). Iz gradiva ni vedno razvidno, ali leksemi pomenijo 'ovalno ali okroglo kepico v mezgovnem tkivu' ali morda 'vnete in otekle bezgavke'. Glede na to, da se v vprašalnici za SLA vprašanje nahaja v razdelku *Bolezni*, lahko sklepamo na prevladujoči slednji pomen. Problematična se zdi tudi nadaljnja pomenska neenotnost gradiva, saj so informatorji pogosto navajali poimenovanja za posamezne vrste bezgavk (vratne, pazdušne, dimeljne), ne pa splošnih poimenovanj. Na specifičnost poimenovanja je opozorjeno le v nekaterih točkah, *dimač* 'vnetje' v T395, *vetrnica* 'pod pazduho ali v dimljah' v T332 in 'v dimljah' v T408, *židovka* 'pod pazduho ali med nogami' v T377, *bezgavke* 'na vratu' v T332, *mandula* 'v vratu' v T408, *gumpelj* 'oteklina' v T034.

Za obravnavani pomen je najpogostejši leksem *bezgavka* (v T188 se leksem uporablja kot dvojnični novejši izraz ob starejšem *drože*). Zemljepisno strnjeno se pojavljajo leksemi *žleza*, *skakalka*, *brizgalka*, *škrofelj*, *mandelj* in *mandola*. Drugi leksemi (*brzikavka*, *odimavka*, *dimavka*, *dimač*, *bezgovljica*, *kuščar*, *koširec*, *vremenica*, *guta*, *vetrnica*, *židovka*, *tvor*, *zateklina*, *oteklina* ter *glandola*, *gjandola*, *tonšilja*, *tonšile*, *drizna*, *želva*, *asla*, *mumps*, *dragoncela*, *gumpa*, *pitomnice*, *divjača*) se pojavljajo zemljepisno razpršeno.

V točkah T008, T009, T016, T020, T042, T058, T059, T066, T067, T070, T082, T088, T087, T089, T100, T109, T136, T158, T163, T180, T220, T225, T226, T227, T233, T246, T247, T248, T258, T370, T372, T284, T308, T326, T332, T338, T340, T345, T347, T348, T351, T370, T372, T374, T382, T387, T388, T391, T392, T400, T404 in T407 so leksemi v gradivu zapisani v množinski obliki, kartirani pa v edninski.

2. Morfološka analiza

bEzgavka, nejasno (ESSJ 1: 19, Snoj 2003: 38) ($E \rightarrow i$ v T159, T185, T186, T197, T208, T220, T221, T316, T317, T319, T320, T322)

bezgavica, nejasno, zelo verjetno besedotvorna različica k *bezgavka*

bezgovljica, nejasno, morda v zvezi z gor. *bezëlj* 'prišč, mozolj' ali *bržê* 'žleza slinavka' (Karničar 1990: 122; Snoj 2003: 38)

brizgalka, nejasno (Snoj 2003: 38) morda še v zvezi z **bryzg-bl-b* 'izpuščaj, prišč, oteklina'

blizgavka, nejasno, morda v zvezi z *brizgalka*

brZikavka, nejasno ($R \rightarrow \emptyset$ v T165, T166, T169; $Z \rightarrow ž$ v T183; Snoj 2003: 38)